

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 2 juni 2014 22. årgang ISSN 1901-5720

Sommerfest på landet i Letland, konkurrence i at slå med le i Pilskalne.

Indhold

Besøg i Kulturriga og Ludza	3
Toftlund Højskole	6
Generalforsamling	9
NGO Forum	21
NGO FORUM i Turku 2014	26
Lettisk MGP vinder optrådte på ambassaden i Letland	28
Rite Nyt	30
Nyheder fra Latvian Institute	32
Historier fra Sovjettiden i Letland	44
Foreningen....	48
Bestyrelsen	49
Nyttige adresser	50
KALENDER	51

Husk at bruge foreningens hjemmeside, hvis du vil se de angivne links, da du så ikke behøver taste dem ind selv. Koden er: vairalat. Hvis du ønsker tilsendt mails om uforudsete aktiviteter skal du sende din email adresse til Jytte Helio på jytte@helio.dk

*Forsidefoto:
Lis Nielsen, Pilskalne 2013*

Deadline for næste nummer er 1. september 2014

Besøg i Kulturriga og Ludza

Lige hjemvendt fra Letland, fortæller Birgit og Henrik Ahnfeldt-Møllerup om deres tur til Letland i maj måned.

Vi startede med at køre 5 timer i tog (ca. 300 km) fra Riga mod øst til Ludza, ikke langt fra grænsen til Rusland. Ludza har ca. 10.000 indbyggere, og blev første gang nævnt i en Kiev krønike i forbindelse med at fyrst Vladimirs blev optaget i den russiske ortodokse kirke, der jo startede i Ukraine. Mest kendt i Ludza er nu en højt beliggende borgruin, bygget af tyske riddere i ca. år 1400. En meget stor polsk trækirke fra 1660 brændte i 1938, men i 1995 byggedes en stor flot romersk katolsk kirke, også højt hævet over byen. Der findes også russiske kirker og en lille kirke for "gammeltroende". En faldefærdig træsynagoge fortæller om en stor jødisk andel af indbyggerne i Ludza før 2. verdenskrig.

Mange fortove og pladser renoveres nu med nye, farvede fliser, og veje forbedres meget. Store plakater oplyser, at det er med støtte fra EU.

Der er meget få tegn på støtte til Rusland, og på hotellet er de ikke glade for Putin. Men her er et meget stort flertal af russisktalende, og en russisk tv-kanal med flere gange nyheder fra Rusland. Det er populært at høre russisk radio, også fordi programmerne ofte er bedre. I nabobyen skal de have en russisk kulturuge.

En annonce fra CVK (den centrale valgkommission i Letland) i den lokale avis fortæller om valget til eu-parlamentet og skriver at straffen for ikke at stemme er 50 euro. Lige som i Belgien og Luxenborg. Om jeg har forstået det rigtigt. I det lille etnografiske museum er et stort hus, tidligere ejet af familien Kulnev. Her hører vi om general Kulnev og hans families heroiske indsats under napoleonskrigene, samt om familiens bånd til Frankrig, Preussen og Rusland.

På det lokale marked er priserne på 1 kg kartofler 0,4 euro, 1 liter mælk 0,55 euro og 1 kg smør 7,0 euro.

Vi besøgte også min tidligere ødegård ca. 30 km fra Ludza. Den ligger ved siden af en meget stor bakke, hvorpå der før har ligget en gammel borg.

Ødegården ejedes før mig af en professorfamilie, og en af dem boede som pensionist i det gamle træhus med vand i en brønd lidt derfra, intet badeværelse og das i gården.

Efter 3 dage tog Birgit og jeg foruden vores ven Gaida tilbage til Riga. Det kostede 75 kr. pr. billet for 300 km og lettiske pensionister kørte gratis.

Riga er europæisk kulturby i 2014 sammen med Umeå.

Riga har gjort et kæmpe arbejde for at vise deres mangesidede kulturelle liv frem. Og det er lykkedes over al måde.

Det vi først og fremmest besøgte var KGB's eller CHEKA's hovedkvarter kaldet STURA MAJA = hjørnebygningen. Den ligger midt i Riga. Vi så forhørslokaler, celler, et sted til gårdtur, et torturrum og hvad der ellers hører sig til hos KGB's sikkerhedstjeneste, for at beskytte et kommunistisk Letland.

Fra august 1940 til august 1991 (minus 1941 til 1944) har "chekists" (personale) virket her. Fra 1991 har staten ejet denne tomme bygning, der nu undtagelsesvis er åbent 1/5 til 19/10- 2014. Det store spørgsmål er så: Hvad skal der være i fremtiden? Museum, fredscenter, hotel eller skal bygningen rives ned. Det er let at forstå hvor forfærdelige minder, der knytter sig til denne fine bygning fra 1910, men

at minderne i 2014 stadig sidder så dybt i letterne, at 2 af vores venner ikke ville se STURA MAJA, var lidt overraskende. Dog, når rædslerne begyndte med at bygningens kendte arkitekt Vanags, sammen med andre velhavende borgere

og tyskbaltre, blev arresteret af bolsjevikker i 1919, skulle grave deres egen, fælles grav i klitterne, før de så blev skudt, og når chefen for det lettiske grænsepolit, general Bolsteins, der havde hovedkvarter i bygningen i 1940 skrev til sine overordnede: "Vi letter byggede selv en ny robust bygning - vores land. En fremmed magt tvinger os til at rive den ned. Jeg kan ikke deltage i dette". Derefter begik han selvmord på sit kontor. Hans pistol kan stadig ses på hans skrivebord. Så er det, at mange tusind menneskers død og lidelser i hele 50 år, og de mørke skyer over stedet i hele Letlands historie, naturligvis ikke kan glemmes af letterne på 23 år. Så til noget mere opløftende.

Der var flere udstillinger med rav, der jo altid har været af stor betydning, og handledes så langt væk som til Ægypten, og her blev fremvist som flotte, meget forskelligartet smykker eller som udskårne dyr i rav.

I Rigas ældste stenbygning, som var en kirke fra 1204, der ligger nu kunsthåndværk og design museet, der havde flere udstillinger om tøjmoden før og nu, foruden meget eksklusivt lettisk kunsthåndværk.

Vi besøgte også den flotte, tidligere børsbygning der bl.a. viste nogle malerier af en mørk himmel med mange store og små stjerner. Næsten som fotografier. De var lavet af en berømt lette Vija Celmins.

Det sidste museumsbesøg "Folkefrontens", der ved en særudstilling, viste billeder og tv-klip om dagene 13.-27. januar 1991, da kampe brød ud og folk startede med at samles i stort tal, og ikke mindst barrikaderne blev bygget, gjorde at udstillingen hed "The barricades".

Vi var nu sluppet af med hedeølgen, og i turistvenligt vejr sluttede vi vores 3 dages tur i Riga med at høre musik af Bach og "Ave Maria" sunget i den gamle domkirke fra 1211 der har et af Europas mest imponerende orgler.

Meget, meget andet kunne vi have besøgt, og nyt kommer hele tiden til bl.a. Sang og dansefestivalen i juni måned. Riga er en sommerrejse værd.

Birgit og Henrik Ahnfeldt-Møllerup

Toftlund Højskole

Søndag den 30 marts blev der på Toftlund Højskole afholdt et støttekredsmøde til fordel for Rite Højskole

Toftlund Højskole er en musik og teater højskole og kl.

10.30 mødte 60 mennesker op for at høre Rikke Helms fortælle om sin tid i Rusland og de Baltiske lande.

Rikke Helms fortalte om sit liv, hvordan hun blev interesse-

Evika Jaunpujēna og Rikke Helms på Toftlund Højskole

ret i det russiske sprog og senere under Sovjet Styret kom på uddannelse i Moskva. År senere vendte hun tilbage med mand og barn for at undervise i dansk og blev der i en år-række. Vi fra foreningen kender især Rikke Helms, da hun var leder i Riga på Det danske Kulturinstitut og hun stoppede der, da hun blev spurt om hun ville starte et nyt kulturinstitut i Sct. Petersburg. Rikke Helms arbejdede 10 år i Sct. Petersburg og er nu stoppet, men har stadig travlt med at være rejseleder for Akademisk rejsebureau. Hun har i år ti rejser.

Derefter fortalte hun, hvordan hun oplevede russiske venner blive uvenner med hinanden fordi de så forskelligt på Putins indtagelse af Krim halvøen.

Rikke Helms brugte ord som angst for en tredje verdens krig, og hun henviste til Putins Store tale den 18. april, som hun syntes, man skulle læse for at forstå. Der siger Putin blandt andet, at han havde prøvet at få en aftale i stand med Vesten, men at de ikke ville lytte.

Rikke nævnte også at siden Nikolaj den førstes tid havde Rusland været genstand for nedfrysning og optøning i op og ned turer igennem tiden op til nu.

Et af medlemmerne i Toftlund spurgte også om ikke der var nogen russere der protesterede mod Putins angreb. Jo, der havde været demonstrationer imod, men de forsvandt, når de protesterende blev sat i fængsel, eller blev frataget privilegier. Så russerne lagde sig nu på ryggen og ventede til næste valg.

Medlemmer fra Rite højskoles støttekreds i det sønderjyske havde lavet hjemmebagt kingle da vi kom og efter Rikke

Lettiske lege med Evika

Helms foredrag var der lavet lækker buffet.
Senere organiserede Evika Jaunpujēna fra Lettisk – Dansk Forening lege og sange for hele forsamlingen.

Så fortalte Andreas Åbling Petersen om, hvordan det i sin tid begyndte med at starte en højskole i Letland og til slut fortalte Niels Bendix Knudsen om Rite Højskole her 20 år efter.

Derefter var der et stort kaffebord med hjemmelavede lagkager og indsamling til fordel for skolen.

Det var en rigtig sønderjysk dag!

LN

Andreas Åbling Petersen og Rikke Helms

Generalforsamling

Generalforsamling i Kilden

Det blev en hyggelig aften i kulturhuset Kilden tirsdag den 8. april. 17 mennesker var mødt op til generalforsamlingen. Foreningen kunne godt have ønsket at flere var mødt op! Vi startede med at synge "Ole sad på en Knold og sang", for derefter at gå over til den formelle del af mødet.

Jesper Lundbye blev valgt til dirigent og konstaterede at mødet var lovligt indvarslet. Herefter aflagde formanden Kirsten Gjaldbæk sin beretning, som blev godkendt.

Aase Lundbye gennemgik det reviderede regnskab, som blev godkendt. Da der ingen forslag var fra hverken bestyrelse eller medlemmerne, ej heller angående kontingent forhøjelse, gik vi over til valg af bestyrelse.

På valg var Lis Nielsen, Jytte Helio og Aase Lundbye, som alle blev genvalgt. Vi har tidligere haft to suppleanter, men ifølge vores vedtægter er det ikke et krav, derfor blev det besluttet at nøjes med en. Så i stedet for suppleant Helge

Andersen blev Peter Fjerring opstillet og valgt. Revisor Helen Hansen blev genvalgt, og ligeledes revisor suppleant Dora Bentson.

Under eventuelt kom der spørgsmål angående urolighederne i Ukraine og formanden besvarede spørgsmålene med den sidste nye viden, hun havde fået fra Letland.

Da alle punkter på dagsordenen var blevet gennemgået, gik forsamlingen over til den mere fornøjelige del, nemlig at spise det højtbelagte smørrebrød. Niels Bendix uddelte lettisk balsam til forsamlingen og bad dem lægge en ekstra tier til brug for spejderlejren i Elskni. Han havde også medbragt lettisk honning, som kunne købes billigt.

Derefter gik snakken lystigt indtil Gita Gavare gik i gang med at fortælle om sin barndom og ungdom i Letland under sovjet styret. Hun fortalte meget levende om, hvordan hun havde lært militær eksercits tidligt i skolen og hvordan hun havde oplevet at være i Riga under befrielsen som ung studerende. Det var et meget muntert indslag.

Bestyrelsen har konstitueret sig ved det efterfølgende møde i maj måned og bestyrelsesposterne blev besat med de samme personer som tidligere, eneste nye er suppleantposten med Peter Fjerring.

Ref. Lis Nielsen

*Gita Gavare
og Anda
Dyrlund-Parbst i
snak ved bordet*

Formanden Kirsten Gjaldbæks årsberetning

Årsberetning 2013-2014, aflagt ved generalforsamlingen 8. April 2014

Velkommen til de fremmødte.

Mindes Dieter Timmermann, Torsten Kliim og Helge Andersen, der døde i oktober 2013

Tak til bestyrelsen for dens store indsats og engagement.

Dem, som medlemmerne hyppigst stifter bekendtskab med er jo nok kassereren Aase Lundby, redaktør af Bladet Lis Nielsen og webmaster og eventarrangøren Anda Dyrlund-Parbst, men også de øvrige bestyrelsesmedlemmer yder hver især en væsentlig indsats, vi har et godt samarbejde og er gode til at fordele opgaverne mellem os efter hvem der har tid og kræfter til at udføre dem.

Medlemstal:

Vi har på nuværende tidspunkt 71 medlemskaber (heraf 13 husstandsmedl. og 7 organisationer)

Der mangler betaling fra: 7 pensionister, 7 enkeltpersoner, 1 husstand og 1 organisation i alt 16 medlemmer. Og så kommer der måske 1 eller 2 i aften.

Det har igen været et aktivt år i Foreningen Danmark Letland.

I juni 2013 var vi med til en meget vellykket Jani-fest (planlagt af "Event-komiteen") på Efterskolen i Tølløse. Festen var samtidig den officielle afskedsfest for ambassadør Gints Jegermanis.

I sommerens løb var der to arrangementer, som delvist finansieredes af "gaven til brug for NGO-Arbejde i Letland", først spejderlejren i Sauka i det sydøstlige Letland, hvor Helge også havde fået tilskud fra Sct Georgsgilderne, så 5 spejdere fra Danmark kunne være med til sammen med lokale unge at arbejde med genopretningen af en natursti og dermed samtidig medvirke til at deltagerne skulle tage ansvar for og medvirke til løsninger af opgaver. Reaktionen

Næstformand Jytte Helio, dirigent Jesper Lundbye og Formand Kirsten Gjaldbæk

både fra dansk side og frem for alt også fra lettisk side har været så positive, at vi forsøger at følge op igen i år på dette projekt.

Dernæst, med tilskud fra samme gave til brug for NGOarbejde i Letland, var Kirsten i begyndelsen af august med til den internationale Koklefestival i Limbazi, arrangeret af Anita Vizina, hvor det indgik i de voksne lederes seminar, at de hørte om vigtigheden af at danne netværk og få samarbejde på ngo-niveauet. Der var stor interesse for emnet, og festivalen var en kæmpeoplevelse.

I august deltog vi med en stand og en koncert i Mangfoldighedsdagene, som Københavns Kommune arrangerer. De var placeret på Prags Boulevard på Amager, og det var knap så godt et sted, som de tidligere år. Tak til alle involverede, Lis, Niels, Aase, Inta der stod i standen og solgte lettisk strik og uddelte brochurer og Anda, der stod for at få de musikalske indslag til at fungere.

Allerede 3. september inviterede den nye lettiske Ambassadør, Kaspars Ozolins, bestyrelsen til et velkomstmøde på ambassaden, hvor vi orienterede om foreningen og talte om kommende fælles arrangementer.

16. oktober havde Østersø-NGO-Netværket inviteret til offentligt møde med Litauens ambassadør, der skulle tale om Litauens EU-formandsskab, og da ambassadør Kaspar Ozolins havde ytret ønske om netop at møde foreningslivet i Danmark, havde vi også inviteret ham med som mødedeltager. Det blev en meget fin diskussionsaften, da Litauens ambassadør straks efter de første spørgsmål fra salen bad Letlands ambassadør om også at være med til at svare, så vi fik rigtigt emnerne belyst fra to baltiske landes sider.

29. oktober kunne vi så afholde medlemsmøde på Letlands ambassade, hvor der var stor spørgelyst og mulighed for at høre nyt fra ambassadøren.

15. november var der den officielle reception i anledning af Nationaldagen på ambassaden, hvor vi også var inviteret til at sende en repræsentant, og hvor Jytte deltog.

17. november blev der afholdt en vellykket Nationaldagsfest i KILDEN, igen var det Eventkomiteen, der havde planlægningsansvaret. Vores hovedansvarlige i den komite er Anda, og hun trækker et stor læs der.

23. januar kunne vi igen i KILDEN byde velkommen til en festlig aften, Ivars Silis talte og viste billeder fra Sangfestivalerne i Riga. Vi havde inviteret en del andre foreninger, der indholdsmæssigt og geografisk kunne have interesse, og det gav et stort fremmøde. Anda havde som en overraskelse, også for foredragsholderen, fået både lettisk kor og dansegruppe til at optræde og Aase havde fået et dansk kor, der havde været i Letland i sommeren 2013 til at komme og synge to lettiske sange. Og det gjorde lykke. Tak for det.

12. marts holdt Østersø-NGO-Netværket årsmøde på Københavns Rådhus og havde som taler ved det indledende foredrag indbudt Zane Razane, der er ansat hos Baltic Development Forum. Hun fortalte om den aktuelle situation

i Letland og om det Østersøsamarbejde som Baltic Development Forum står for. Der var til dette foredrag et pænt fremmøde også fra vores forening.

Vi har rigtig mange forskellige samarbejdspartnere, hvilket betyder, at vi kan repræsentere forbindelsen til Letland på mange niveauer og vi kan deltage i interessante arrangementer, som vi ikke ville kunne magte at arrangere alene. Letlands ambassade og ambassadøren er en fast partner i en del sammenhænge, vi er med ved mindedagene ved Monumentet på Vestre Kirkegård, både den 14. juni og den 18. november, og ambassaden er også med i Eventkomiteen, hvor Anda og Gita repræsenterer denne forening. Denne komite har allerede nu forberedt Jani-festen 2014, det bliver søndag den 15. Juni på Spejdercenter Holmen.

Den danske ambassade i Riga er en god kontakt. Ambassadør Per Carlsen, sender hyppigt informationer og billeder, når der sker noget, som kunne interessere os, det ses af og til i Bladet.

Det Danske Kulturinstitut sender os regelmæssigt informationer og invitationer.

Vi har valgt via "Galleri Lejre" at blive medlemmer af organisationen "Mark Rothkos Venner", der udbygger kunstnerbolig og kunstcenter i Daugavpils. Kunstneren Mark Rothko var født i Daugavpils 1903 og levede efter 1913 det meste af sit liv i USA. Nu har hans efterkommere ønsket at yde en indsats for at udbrede kendskabet til Rothkos kunstværker og for kunstnere i Letland, og som man vil have set i vores blad, er der også danske kræfter med ved opbygningen af kunstcenteret i den gamle fæstning i Daugavpils.

Københavns kommune afholder hvert år Internationale Dage, eller som de senere hed Mangfoldighedsfest. Vi har været med i en del år, og har orienteret vidt og bredt om Letland, solgt lettisk håndarbejde og haft musikalsk optræden på scenen. Vi bliver jævnligt inviteret til diverse arrangementer, afholdt af Københavns kommune om inklusion,

Anita Nielsen, Ole Petersen og Jytte Helio

mangfoldighed osv. og sender deltagere alt efter, hvad vi kan overkomme. I 2014 bliver Mangfoldighedsfesten kun én dag, lørdag 23. August, igen på Prags Boulevard, og nu under navnet: Smag Verden.

Rite Højskole er en god ven! Der er en del person-overlap mellem vores forening og højskolens støttekreds. Vi kan få friske meldinger om, hvordan det egentlig står til ude på landet i Letland. Og vi har jo også været partnere i forskellige projekter. Foreningen var koordinator for projektet "Udveksling af seniorer i skolen" som gik ud på at fire danske "seniorer i skolen" besøgte fire lettiske seniorer i Letland i tre uger.

Seniorer begrebet på Fyn i Odense har nu udviklet sig så meget, at sidst i april har de fire første seniorer arrangeret en tur med 18 seniorer, hvor de vil vise dem Letland og de skal bl.a. bo på Rite højskole.

I det sidste projekt blev der trykt en håndbog, hvor der fortælles om, hvordan man går i gang med at blive "Seniorer

i Skolen”, og det er der også blevet fortalt om i Danmarks Lærerforening

Vi er medlem hos KUKS (Komiteen for Udlandsforeningers Kulturelle Samvirke) og var i oktober inviteret til årets galafest i Københavns Rådhus, hvor nogle af os deltog, og hvor ambassadør Kaspars Ozolins også kom. I 2014 bliver KUKS arrangementet en udstilling om Heraldik, der åbnes 24. oktober, og derefter er til at se i Rådhushallen den følgende uge.

Som det tit har fremgået af Bladet, er vi også en del af Østersø NGO Netværket, et netværk for foreninger i alle Østersørådets lande, med underafdelinger i hvert land.

Den danske afdeling består af ca 40 danske foreninger, og har tidligere kaldt sig DANFØ, men bruger nu betegnelsen Østersø NGO Netværk, Danmark. Kirsten deltager aktivt i planlægningsmøder om det NGO-Forum 2014, der skal finde sted i juni i Turku, Finland, og hvor vi regner med, at der også vil være et par repræsentanter fra vores forening til stede. Vi har i forberedelsesfasen haft et meget fint samarbejde med de lettiske repræsentanter.

Vores forening står på Baltic Development Forums liste over folk, der bliver indbudt til deres lokale arrangementer her i København, og det giver kontakter og informationer, når jeg deltager i diverse receptioner hos denne organisation. Deres Summit 2013 med erhvervsfolk og politikere fandt sted i slutningen af maj i Riga. Jeg var inviteret og deltog fra vores forening som almindelig deltager, repræsenterende NGO'erne. Der er brug for, at ikke kun de bonede gulve taler sammen, men at også hverdagen er med.

Vi bruges også stadig til det, jeg nærmest vil kalde rådgivning om alt muligt, især via hjemmesiden kommer der jævnligt spørgsmål, der hyppigst hører hjemme i den mere turistprægede afdeling.

Jeg har holdt forberedende foredrag for grupper, der skulle rejse rundt i Letland, og ja, det er jo en fornøjelse, når tilhørere er så motiverede. Jeg giver arrangørerne det tilbud,

at hvis de melder sig ind i foreningen, koster det kun transportudgifterne og ikke noget honorar at booke et foredrag, og det gælder selvfølgelig også for dem, der allerede er medlemmer.

Vi bliver inviteret til ferniseringer og receptioner, og her er Jytte eller Aase altid parat til at stille op, hvis ikke formanden kan få det til at passe ind.

Som det vil fremgå af dette, er det et bredspektret virke, der udfoldes i foreningen. Vi håber, at mange medlemmer vil føle sig inviterede og inspirerede af de overvejelser og informationer, som vi fra bestyrelsen videresender. Vi ser også meget gerne opfordringer og ideer fra medlemmerne til nye eller andre aktiviteter.

Vi håber på at kunne invitere til et møde i januar 2015, hvor Rikke Helms vil fortælle om sine mange oplevelser i Letland. Mere præcise oplysninger kommer i bladet til efteråret.

Vi prøver at få så meget som muligt i Bladet, men der vil også være mere at hente om aktuelle ting og invitationer fra andre aktører på vores hjemmeside, som Anda bestyrer, og på den mailingliste med 46 adresser, som Jytte nu tager hånd om. Så hvis I har mulighed for at benytte disse medier, så meld jer til mailinglisten eller kig jævnligt på hjemmesiden.

Kirsten Gjaldbæk

Foreningen Danmark-Letland

Driftsregnskab 1/1-02/05-2014

		2013
<u>Indtægter:</u>		
Kontingenter	15.000	17.800
Bidrag til foren.	300	575
Sct. Georgs Gliderne		14.600
Møder og arr.	2.688	-
Tilskud Sp.lejr	3.500	1.343
Indb.Sp.lejr	500	600
Indtægter i alt	<u>21.988</u>	<u>34.918</u>
<u>Udgifter:</u>		
Kontorhold	172	-
Porto	1.165	3.848
Trykn. af blad	1.595	7.795
Hjemmeside		199
Telefon		2.400
Sp.lejr	3.156	
Gaver		478
Rite Højskole + Galleri Lejre	175	275
Generalforsamlingen + øvrige møder	2.233	1.519
Gebyrer		375
<u>Aktiviteter:</u>		
International dag	-	
Natursti	-	14.600
Udgifter i alt	<u>8.496</u>	<u>31.469</u>
Årets resultat	13.492	3.429

Foreningen Danmark-Letland

Status pr. 18/03-2014

Aktiver:

Girokonto, Danske Bank	50.545
Kassebeholdning	699

Aktiver i alt		<u>51.244</u>
----------------------	--	----------------------

Passiver:

Gæld:

Forudbetalt kontingent for 2014	-
Forudbetalt Sct. Georgs Gilderne	4.000
Henriks gave - Note 1	9.014
Event komiteen - Note 2	<u>5.177</u>

Gæld i alt	18.191
------------	--------

Egenkapital:

Overført fra sidste år	19.561
Årets resultat	<u>13.492</u>
Egenkapital i alt	<u>33.053</u>

Passiver i alt		<u>51.244</u>
-----------------------	--	----------------------

Foreningen Danmark-Letland

Noter til regnskabet 2013

1. Henriks gave

Saldo 1/1-2013	13.372
Hotel i Limbezi	(1.187)
Natursti materialer	(3.171)
Saldo 31/12-2013	<u>9.014</u>

Gave fra Henrik Ahnfeldt-Møllerup, som bestyrelsen for Foreningen Danmark-Letland administrerer og er til brug for NGCarbejde i Letland.

2. Event komiteen

Saldo 1/1-2013	5.625
Indgået i året	136
Afholdte udgifter ny beholdning	<u>6.761</u>

Pengene tilhører Eventkomiteen, der består af repræsentanter fra Foreningen Danmark-Letland, Lettisk-Dansk Forening adreel som Letlands Ambassade og frivillige herboende letter og som organiserer Jani og fejring af 18/11, er i depot hos Foreningen Danmark-Letland.

NGO Forum

NGO Forum gav håb for samarbejdet med Rusland

Peter Fjerring fortæller her om sine indtryk af NGO mødet i Turku i Finland

Situationen i Ukraine har sat forholdet mellem EU og Rusland på standby. Forhandlingerne om en ny partnerskabsaftale for EU-Rusland går trægt, og for nylig blev et topmøde for Østersølandenes regeringschefer aflyst. Men måske kan NGO'erne noget, som politikerne ikke kan. Dette års NGO-topmøde for Østersøen gav i hvert fald grund til optimisme.

Den 2.-3. juni dannede Finlands tredje største by Turku ramme om dette års Baltic Sea NGO Forum. Hele den første

uge af juni var byen faktisk vært for næsten 100 Østersø-arangementer under overskriften ”Turku Baltic Sea Days”. Fra Baltic Development Forums årsmøde til en konference om sundhed i Østersølandene. Fra et seminar i kommunenetværket Union of Baltic Cities til et embedsmandsmøde om miljøproblemer.

Afbud fra regeringschefer

Et enkelt møde i Turku blev som nævnt aflyst – topmødet for Østersølandenes regeringschefer, hvor der ellers var planlagt deltagelse af blandt andre Tysklands forbundskansler Angela Merkel og Ruslands premierminister Dmitrij Medvedev.

Derfor var det op til NGO-topmødet at bidrage til dialog mellem EU og Rusland. Og i NGO-mødet var det faktisk 43 ud af 230 deltagere, der kom fra Rusland.

Mødet blev åbnet af Finlands tidligere præsident Tarja Halonen, der i sin tale tog fat på den aktuelle politiske situation: – Situationen i Ukraine er problematisk og lægger en dæmper på det officielle samarbejde mellem EU og Rusland. Derfor er det afgørende, at et møde som Baltic Sea NGO Forum styrker forbindelserne mellem mennesker og foreningsliv i EU-landene og Rusland, sagde hun.

– I mange nordiske og europæiske lande er borgerne godt organiseret, men i Rusland er holdningen til internationale organisationer og foreninger, der modtager udenlandsk støtte, mere restriktiv. Reel information og udveksling af gode erfaringer på tværs af grænser er den bedste vej til at mindske spændingerne, var budskabet fra Tarja Halonen.

Russiske NGO'er vil samarbejde

En af de deltagende NGO'er fra Rusland var paraplyorganisationen EU-Russia Civil Society Forum, der samler 127 forskellige foreninger. Deres pressechef Sergei Tereshenkov kunne fortælle om en stor interesse for samarbejde i det russiske foreningsliv.

Ved den officielle åbning af topmødet deltog 230 deltagere.

– Mange foreninger og skoler i Rusland har et stort ønske om mere udveksling og kontakt med udlandet for herigen- nem for få et større udsyn, mere nuanceret information og ikke mindst at blive bedre til fremmedsprog. De russiske NGO'er arbejder derfor med at finde finansiering til udveks- lingen og gøre international kontakt lettere i forhold til visu- mansøgninger, forklarede han.

Men at der også er vanskelige vilkår for russisk foreningsliv kunne en anden russisk NGO berette om. Maria Kanev- skaya, repræsentant fra en organisation i Skt. Petersborg, der arbejder med menneskerettigheder, fortalte, at mange russiske NGO'er ikke har det nemt:

– Nogle foreninger i Rusland er ufarlige for staten og ofte så sammenflettet med offentlige institutioner, at man kan

stille spørgsmålstegn ved, om de reelt er NGO'er. Samfunds-kritiske foreninger kan opleve chikane fra officiel side med beskyldninger om, at de er udenlandske spioner og en risiko for statens sikkerhed, lød det fra Maria Kanevskaya.

NGO'er skal støttes økonomisk

De to dage i Turku mandede ud i en slutterklæring fra topmødet. Den nævner blandt andet, at regeringerne i Østersølandene må anerkende den rolle, som NGO'er spiller for at skabe udvikling og samarbejde i regionen, herunder i forhold til Rusland.

Slutterklæringen kommer derfor også ind på et andet tema, som blev diskuteret meget i Turku, nemlig finansiering af det arbejde, som NGO'erne udfører. De får ofte meget ros for deres indsats, men den anerkendelse må også vise sig ved, at NGO'erne tilgodeses via EU-fonde og nationale støttepro-

Diskussioner i workshops var en vigtig del af NGO-topmødet.

grammer.

NGO-topmødet have 15 danske deltagere, herunder Europa-Parlamentsmedlem Anne E. Jensen, der var indbudt som gæstetaler. Fra Foreningen Danmark-Letland deltog Kirsten Gjaldbæk, Niels Bendix Knudsen og Peter Fjerring. Næste Baltic Sea NGO Forum – der bliver det 13. af slagsen – finder sted i 2015 i Estland.

Peter Fjerring

"labour Trafficking", panel med Vineta Poatside og Anniina Jokinen

Peter Fjerring, nu suppleant i Danmark-Letland Foreningens bestyrelse har tidligere skrevet om venskabsby samarbejdet mellem landene. I december nummeret af bladet skrev han om et erhvervsbesøg hvor 15 virksomheder fra Sorø havde besøgt Letland og Estland. Nu har han lavet et debatoplæg om det "Dansk-Norske kommune samarbejde i en ny tid". Her stiller han forslag om at bruge samarbejdet på forskellige måder. Læs mere på <http://foreningen-nor-den.dk/media/93989/dansk-norsk-rapport.pdf> eller gå på Peter Fjerrings facebook WWW. Facebook.com/fjerring og deltag i debatten.

*NGO Forum, velkomstreception, fra venstre mod højre:
 Ole Meldgaard, chefkonsulent Kofoeds Skole
 Carl Erik Foverskov, projektkonsulent Den Danske Helsinki-Komité
 Lene Espersen, formand Baltic Dev. Forum, fhv. udenrigsminister, MF (K)
 Anne E. Jensen, formand Den Danske Europabev gelse, MEP (V)
 Kirsten Gjaldbæk, formand Foreningen Danmark-Letland
 Susanne Prip Madsen, formand Foreningen NORDEN, København*

NGO FORUM i Turku 2014

Rapport fra en Session

Den danske del af Østersø NGO Netværket ønskede i år, at der på NGO FORUM også blev mulighed for at tage emnet Labour Trafficking i Østersøregionen op til diskussion. Tidligere har vi i Danmark forbundet ordet "trafficking" næsten udelukkende med kvindehandel og prostitution, men i de senere år har det vist sig, at det i høj grad også handler om anden arbejdskraft, hvor også mange mænd er ofre for udnyttelse. Der skelnes mellem "moderne slaveri" og "social dumping", idet den største forskel er, om "ofrene" er blevet frataget deres papirer og derved er blevet helt illegale og uden muligheder i forhold til det samfund, de opholder sig i.

Vi havde fået en finsk forsker, Anniina Jokinen, der har stået for nogle af de største undersøgelser i Østersøregionen inden for dette emne, til at deltage i vores "Open session" om emnet, og hun havde allieret sig med Vineta Polatside fra Letland, som nu er ansat i Østersørådet til at lede indsatser om dette emne. Begge var meget vidende og fortalte ret nøgternt om, hvor mange mennesker, der udnyttes i vores lande, og om hvilke aktioner, der kunne sættes ind mod denne udbytning. I de fleste tilfælde kender disse udlændinge ikke landets sprog eller andre større sprog, de er bange for enhver form for myndighed, fordi de uden papirer er illegale, hvilket i Danmark jo f.eks. fører til omgående udvisning! En af anbefalingerne var, at ngo'er (der ikke er at betragte som offentlige myndigheder) kunne oprette en rådgivningstelefon, hvor der blandt dem, der tog den, var mange forskellige sprog repræsenteret, så den, der ville have hjælp, kunne forklare sig og blive forstået. Og at man også sørgede for i "afsenderlandene" at have neutrale telefonrådgivninger! Der var gode erfaringer med dette i forhold til estiske arbejdere i kummerlige kår i Finland! Anbefalingerne gik også kraftigt på, at der i "afsenderlandene" skulle være mere rådgivning og opmærksomhed omkring rekruttering af mennesker til jobs i udlandet.

Letland har allerede en vis opmærksomhed over for dette problem, både på offentligt og på ngo-niveau. Rusland og Polen har ingen offentlig opmærksomhed over for problemet, her er det helt overladt til ngo'er! I Danmark har Socialministeriet for ganske nyligt sat en kampagne i gang, som skal få almindelige borgere til at være mere opmærksomme på, hvad der sker lige i deres nærhed. Ønsket er helt klart at få fat i bagmændene og få dem stoppet, men hos os er det svært at få nogen til at vidne mod dem, fordi vedkommende så selv står til udvisning, og som Vineta ganske lakonisk bemærkede: "Måske er forholdene endnu værre derhjemme!"

Kirsten Gjaldbæk

Lettisk MGP vinder optrådte på ambassaden i Letland

Den 24. April var den danske ambassade i Letland vært for en pressekonference for den lettiske vindergruppe forud for Eurovision Song Contest i København i maj.

Den lettiske vindergruppe Aarzemnieki optrådte med deres vindersang "[Cake to bake](#)" i den solbeskinnede gård foran ambassaden. Efterfølgende stod gruppen til rådighed for de mange fremmødte journalister, og gruppens medbragte kage blev skåret for.

Danmarks ambassade i Letland

Rite Nyt

Fra 28. april til 5. maj var 16 seniorer fra skolerne i Odense på inspirationstur til Letland.

Turen var en udløber af Projektet "Seniorer i Skolen", som Foreningen Danmark – Letland og Rite Højskolen har arbejdet på gennem nogle år og hvor der har været samarbejdspartnere i Sverige og Letland.

Besøg hos Janis Staltmanis og hans lokale museum

I Odense er der nu mere end 40 seniorer, der arbejder frivilligt i skolerne en til to gange om ugen. En stor del af dem ville gerne til Letland bl. a. for at besøge deres lettiske "kolleger". Besøget omfattede således en dag på Nereta skole og bød i øvrigt på ture i det lokale område med Rite Højskole som base.

Deltagerne fik lejlighed til at besøge lokale familier, museer

og naturseværdigheder. De fik fortalt om landets tidligere og nyere historie og kunne ved selvsyn bemærke landets ud- og afvikling med mange nybygninger side om side med forfaldne rønner og betonhuse.

Turen bød også på besøg i krigsbunkeren i Ligatne, der dokumenterer, at russerne i lige så høj grad var bange for os som vi var for dem i den kolde krigs tid.

Besøget afsluttedes med halvanden dag i Riga, hvor vi nød byens muligheder om end det blev et par kolde og regnfulde dage efter den varme sol på landet.

I hovedkontoret med den røde telefon i bunkeren i Ligatne

Niels

Nyheder fra Latvian Institute

Regeringen støtter beslutningen om at foreslå Dombrovskis til en EU-kommissær post

Ministerkabinetet besluttede den 3. juni at foreslå den tidligere lettiske premierminister Valdis Dombrovskis som EU-kommissær.

Premierminister Laimdota Straujuma bekræftede, at hun gerne vil nominere Dombrovskis til en EU post på det økonomiske/finansielle område, og ingen i oppositionen har været imod.

Dombrovskis blev overbevisende stemt ind i det næste Europa-Parlament ved valget i Letland i Maj.

”Standard & Poors” hæver Letlands kreditværdighed til ”A-”

Det internationale kreditvurderingsbureau har forhøjet kreditvurderingen for Letland til A- med stabile fremtidsudsigter.

Ændringen skyldes en stram finanspolitik i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, især det reducerede budgetunderskud har være udslagsgivende. I øjeblikket udmærker Letland sig som den hurtigst voksende økonomi i EU. Den gennemsnitlige stigning i BNP er ca 4% i gennemsnit. Bureauet forudsiger at den stigende tendens vil fortsætte i hvert fald indtil 2017.

Den lettiske finansminister Andris Vilks understregede de fordele, der er ved at være i den samme gruppe som andre ”A” vurderings lande. På samme tid, erkendte han at der følger forpligtelser med. Letland skal følge en højere standard.

En femtedel af Rigas beboere bruger cykel inden 2020

Mens indsatsen fortsætter med at forbedre infrastrukturen for cykler i Riga, forventer Riga byråd at inden 2020 vil en

femtedel af beboerne i Riga køre på cykel. Med åbningen af en cykelsti på Elizabetes Iela er

Rigas byråd begyndt at gennemføre et nyt udviklingskoncept ved

arkitekt og bydesigner Toms Kokins foreslået i samarbejde med andre cykelentusiaster og trafik sikkerhedseksperter. Målet med konceptet er at gøre transport mere praktisk og forbedre trafiksikkerheden i Riga.

I løbet af de næste fem år, skal der etableres yderligere cykelstier på andre større gader i Riga.

AirBaltic kabinepersonalets uniformer er blandt verdens mest stilfulde

Det japanske fashion og livsstilsmagasin "Ginza" har be-

dømt airBaltics kabinepersonalet til at være nogen af de mest stilfulde i verden.

Uniformerne repræsenterer airBaltics virksomhedsfarver mørkeblå og lysegrøn.

EP Valg: Unity vinder 4 ud af 8 pladser

Unity har fået 46% af stemmerne, VL-TB/LNNK fik 14%, Harmoni 13%, Grønne/Farmers 8% og Russisk Union Letland 6%

Letland og Usbekistan vil samarbejde inden for vedvarende energi

Økonomiminister Vjaceslavs Dombrovskis vil underskrive en aftale med det usbekiske økonomiministerium vedrørende vedvarende energikilder.

Aftalen skal lette det bilaterale samarbejde inden for vedvarende energi og fælles udvikling af nye teknologier til forbedring af energieffektiviteten.

Rinkevies understreger betydningen af et samarbejde mellem Afrika og EU

”Udviklingssamarbejde med Afrika er meget vigtigt for Den Europæiske Union”,

”Strategisk samarbejde mellem EU og Afrika er i vækst, og EU har gentagne gange bekræftet, at EU vil fortsætte sit partnerskab med de afrikanske lande for at opnå en bæredygtig udvikling og løse de problemer, som regionen står overfor,” sagde ministeren.

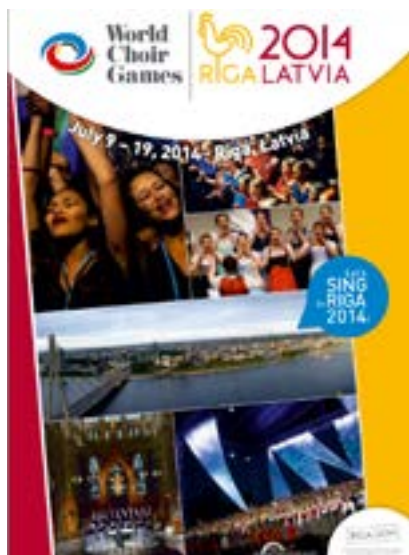
Et tættere samarbejde kan fås ved at sikre god regeringsførelse og retsstatsprincipper baseret på menneskerettigheder

i Afrika. Først derefter kan der opnås yderligere økonomisk udvikling.

Social inklusion, især kvinders og pigers menneskerettigheder, er ligeledes en vigtig faktor. EU bør fortsætte med at udvikle den gensidige handel med Afrika, samt udvikling af transportinfrastrukturen i Afrika.

Over 100 arrangementer er planlagt ved World Choir Games i Riga

Riga skal være vært for dette års World Choir OL 9. til 19. juli, og er ved at forberede et

omfattende program for koncertsale, parkscener og torve, og der er nu planlagt over 100 arrangementer.

Kor fra alle dele af kloden - 57 nationer - vil kappes om udmærkelse i 29 kategorier.

Blandt de særlige gæster, vil være "Arena Riga", "The Real Group" og "The King's Singers". Koncerter vil også blive afholdt i Sigulda og Jurmala.

<http://singriga.lv/eng/>

"Nordea" Riga Marathon samler 23.000 løbere

På en solrig søndag formiddag i Riga, startede det 24. årlige "Nordea" Riga Marathon på Riverside Drive i den gamle bydel. 23.000 mennesker deltog, repræsenterende 65 lande.

Letland forventes at have den højeste vækst i BNP i EU

Ifølge Europa-Kommissionens seneste prognose, forventes Letland at have den største økonomiske vækst i EU i år. Letlands BNP forventes at stige 3,8 procent i år og 4,1 procent i 2015.

Prognosen regner med et opsving i EU af bruttonationalproduktet på 1,6 procent.

Det tidligere KGB hus i Riga åbner for første gang

Som en del af den europæiske kulturhovedstads program "Riga 2014" åbnes den tidligere KGB bygning i Riga for offentligheden for første gang.

Den tidligere bygning for "Komiteen for statens sikkerhed

i Sovjetunionens Riga” kendes af hver eneste indbygger i Letland, og alle har en historie forbundet med den - familiemedlemmer eller venner, som blev fængslet, forhørt eller endda skudt inde i bygningen, andre, der arbejdede der,

andre igen som blev deporteret efter ordrer underskrevet i denne bygning.

KGB huset har stået tomt i mange år. Åbningen af dette bygningsværk med udstillinger og kulturelle arrangementer vil ikke kun gøre det muligt for folk at bearbejde deres personlige historier forbundet med denne bygning og for at se hvad der er inde i det berygtede hus, men vil også skabe et rum for diskussion om forholdet mellem mennesker og myndighed, mellem dengang og nu, og først og fremmest, hvad der kan gøres med denne bygning i fremtiden.

Bygningen stod færdig i 1912, tegnet af arkitekt Aleksanders Vanags i en neo-klassisk stil, med bemærkelsesværdige art nouveau-elementer, som en boligblok. De store indgange, spejlede entreer, højt til loftet og mange trapper vidner om storhed.

Huset er et museum i sig selv, og for første gang vil det være i stand til at tjene dette formål for offentligheden. Fra den 1. maj til den 19. oktober vil seks udstillinger være åbne for offentligheden i KGB huset, der på forskellig vis kommenterer samspillet mellem mennesker og autoriteter.

Patriotisk gadekunst

Som en perfekt tilføjelse til fejringen af Letlands seneste nationale helligdage har gadekunstner Dainis Rudens skabt

et smukt og patriotisk grafisk budskab dedikeret til alle, der kæmper for en retfærdig sag og samtidig bærer kærlighed i deres hjerter.

”Det tjener ikke kun som en påmindelse om vores ikke så fjerne fortid, men skildrer også de dobbelte følelser der er

til stede i samfundet i lyset af de seneste globale begivenheder,” siger Dainis Rudens.

Med et traditionelt lettisk symbol - Lielvarde bæltet - vil det glæde gæsterne i en alternativ musikbar i den vidunderlige by Jelgava.

<http://vimeo.com/90948486>

Ankomst af amerikanske tropper et positivt tegn

Premierminister Laimdota Straujuma sagde i en erklæring på Adazi Military Base den 25. april, at USA har sendt en af deres bedste hærenheder til Letland, og at dette kan ses som et vigtigt tegn på solidaritet fra NATO og at Letland er en vigtig partner.

De Baltiske lande overvejer en fælles tv-kanal

De baltiske lande overvejer at oprette deres egen russiske tv-kanal i et forsøg på at imødegå den syndflod af propaganda rettet mod deres etniske russiske befolkninger fra Moskva-støttede medier.

Letland og Litauen har begge for nylig suspenderet tv-kanalen Russia RTR for tilskyndelse til etnisk had.

Vilnius havde allerede lukket to andre stationer. Ukraine konflikten giver diskussionerne en følelse af uopsættelighed. Det russisktalende publikum har brug for en kanal i et sprog, det forstår, og som objektivt afspejler udviklingen i de baltiske lande.

Letlands fødselstal stiger 7,6% i 1. kvartal af 2014

I første kvartal i år, var der 7,65 procent flere fødsler end i samme periode af 2013.

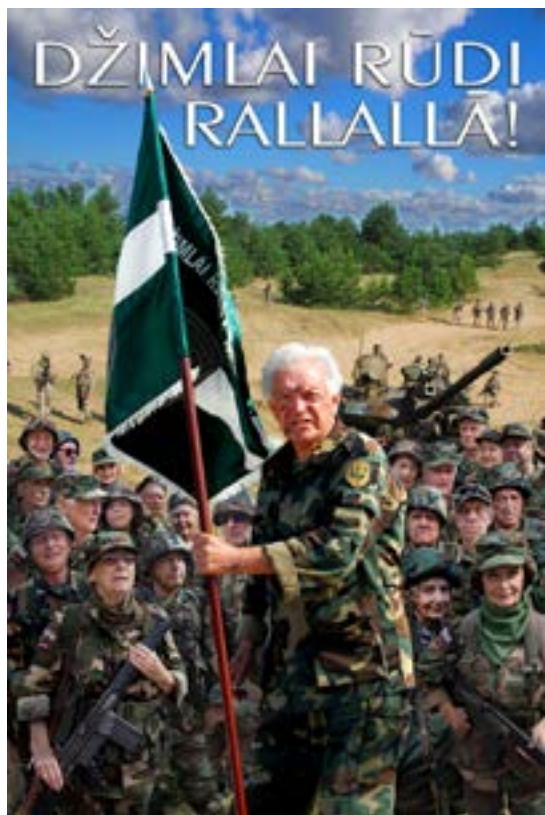
Også Letlands dødelighed fortsætter med at falde.

Det er positive tegn på, at Letlands befolkning vil vende

tilbage til vækst i den nærmeste fremtid.

Andre indikatorer som genindvandring af lettiske statsborgere støtter den antagelse, at den demografiske situation vil blive stabiliseret inden for de næste årtier.

Den naturlige befolkningstilvækst i Letland er dog stadig negativ.

Lettisk spillefilm "Dzimlai Rūdi Rallalā"

"Dzimlai Rūdi Rallalā" - en ny spillefilm, stjernespækket med den ældre generation af Letlands elite

skuespillere, vil snart være tilgængelig med engelske undertekster. Fuld af selvironi, omhandler filmen ældgamle spørgsmål om ældre borgere og tilbyder en unik løsning. Beboere i et plejehjem keder sig og føler sig overflødige indtil nogen kommer

op med en skør idé: at afvise deres pensioner og melde sig frivilligt til militærtjeneste, og dermed spare deres land for den finansielle krise og fylde de sidste år af deres liv med spænding. De ældre finder hurtigt en måde til lovligt at organisere deres værnepligt og eventyret kan begynde, det kulminerede med dem, der deltager i NATOs fælles militære manøvrer.

Teaser trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=N15ROMAk6oE>

Letland har EU's fjerde laveste lønomkostninger i 2013

De gennemsnitlige timelønsomkostninger i Letland var € 6,3 i 2013, hvilket var det fjerde laveste i hele EU.

Dette faktum er generelt set et positivt tegn for yderligere økonomisk vækst i Letland. Resultatet er at mange udenlandske virksomheder i EU søger outsourcing muligheder i Letland, også på grund af meget lavere leveomkostninger. De højeste gennemsnitlige timelønsomkostninger blev registreret i Sverige - € 40, Danmark - € 38 Belgien - 38 €.

Riga er hjemsted for det mest hipster kvarter i verden

Den globale rejseside Skyscanner har foretaget en søgning efter verdens 20 mest hipster kvarterer rundt omkring i verden. Deres konklusioner er at den energiske og pulserende Miera iela i Riga er den mest hippe af dem alle!

De skriver: "Hipsters i hele verden har deres foretrukne

steder og Skyscanner har identificeret 20 af de mest hipster Vintage butikker, caféer, boghandlere (ikke nødvendigvis støvede), musikbutikker og nutidig kunst centre: Velkommen til hipster himlen.

Slentre ned ad Miera iela (Peace Street) for at se det i al sin hipherlighed: en sværm af kunstgallerier, vintage butikker, frisør-boghandlere, restauranter og blomsterhandlere, byttehandel med grønne planter til urtete. Pop i DAD Cafe med hjemmebag, flere typer vin og en akustisk koncert.

Men tro ikke, at Miera iela er det eneste hipster kvarter i Riga: Der er Kalnciema, VEF radosais , Kar, Jēpes Kultūras centrs og mange flere rundt omkring i byen.

Se den fulde TOP 20 liste:

<http://www.skyscanner.net/news/20-most-hipster-neighbourhoods-world>

Læsehjælp: citat fra Den danske ordbog:

Ordet hipster er kendt fra 1959 fra amerikansk-engelsk hipster afledt af hip 'moderne, smart'

Betydninger: ungt menneske der ønsker at skille sig ud fra mængden ved at have en ironisk distance til det ordinære og viser dette i bl.a. afvigende tøjstil og musiksmag, personer der karakteriseres som hipstere, hører ofte undergrundsmusik og iklæder sig tøj der virker gammeldags og ikke passer sammen

"Hipsteren kendes derfor på truckerkasketten, pornooverskægget, den gearløse cykel, det analoge kamera, den stortede skjorte og på rensdyrhovedet, sømmet op i forældrekøbslejligheden" (Pol2009)

"et par coole hipstere med solbriller og baretter spillede bebop på fortovet udenfor" (BerlT93)

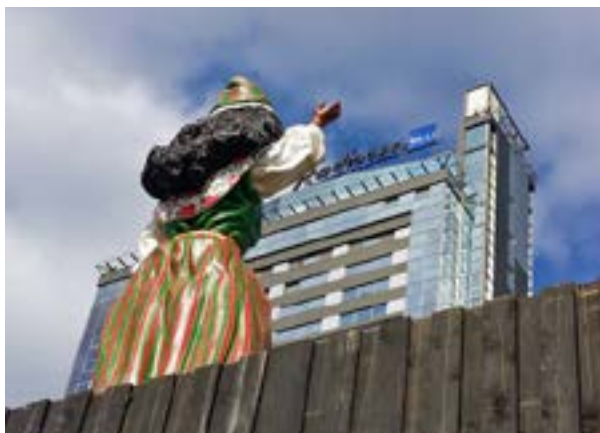
"Monument Wars" - mellem autoritet og kultur, en ny installation i Riga

Et utrolig nyt kunstværk er kommet til syne i bybilledet i Riga. Et unikt, tankevækkende og gennemgribende an-

derledes monument - en installation af kunstneren Aigars Bikse - står nu foran ministeriebygningen og kigger ud mod Brivibas iela, hvor monumentet af Lenin engang stod for ikke så længe siden. "Monument Wars" installationen repræsenterer det faktum, at Riga altid har været ved

en skillevej mellem forskellige kræfter, som hver har sat deres præg på den ene eller anden måde. I installationen erstatter fire symbolske monumenter hinanden på podiet, og er dermed i "krig" for dette sted. Kunstneren Ai-

gars Bikse kalder det en "overdimensioneret wonder box".

En sort Barbie i en svensk nationaldragt kommer først frem, den repræsenterer Sverige og det globale, åbne samfund, som på samme tid

er i kontakt med sine rødder. Det erstattes af en genstand baseret på tegningen "Arbejdere i hele verden foren jer!" af kunstneren Gustavs Klucis, repræsenterende den bolsjeviske revolution og Rusland. Derefter stiger Jomfru Maria ud fra kassen, der symboliserer religionen, og endelig en skulptur af kejser Vilhelm I af Tyskland.

"De er alle kopier af skulpturer, der virkelig eksisterer, undtagen én, der er blevet genskabt fra Gustavs Klucis 'tegninger."

<http://riga2014.org/eng/news/35064-when-monuments-fight-aigars-bikse-on-monument-wars>

Letland tilslutter sig den europæiske stabilitetspagt

Efter optagelsen i euroområdet den 1. januar i år er Letland officielt blevet det 18. medlem af den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) den 13. marts.

Internationale komponister genopdager lettiske folkesange i "Amber Songs"

I løbet af en weekend fremførte Letlands mest elskede amatørkor Kamer ... en helt ny cyklus af kompositioner, kaldet Rav Sange, af komponister fra hele verden. Som en del af Riga 2014 kulturhovedstad programmet, samlede projektet

komponister fra sytten forskellige lande, og så dem komponere fortolkninger af nogle af Letlands mest elskede og bedst kendte folkesange. Koncerten gav et frisk pust til sange, som stort set alle i Letland kender hvert et ord til. Amber Songs præsenterer en ny tendens i den syngende kultur, hvor kor, dirigenter og komponister søger at finde nye måder at udtrykke gammel musik. Det var også en ny udfordring for det inter-

nationalt anerkendte ungdomskor Kamer... at tage livtag med kompositioner af verdensklasse komponister. For mere information om andre Riga 2014 arrangementer besøg

www.riga2014.org

Første lettiske Euro samler mønt udstedt

Den første lettiske euro samlermønt blev udsendt til minde om 150-årsdagen for Ainazi Nautical School den 5. marts. Alle 5000 mønter blev udsolgt inden for fem timer.

5 euro sølvmønten er den første eurosamler mønt udstedt af Letland siden det tiltrådte eurozonen den 1. januar 2014. Prisen for én mønt var EUR 35,99 og hver person fik lov til at købe op til tre mønter.

Ainazi Nautical Skolen blev oprettet i 1864 af lokale sejlere.

Historier fra Sovjettiden i Letland

Erindringer af Gita Gavare

(Tidligere medlem af bestyrelsen)

Lenin og 9.maj

Jeg glemmer aldrig d. 9.maj for "tusind" år siden Jeg var dengang 12 år, det var i 1982/83.

Traditionen tro skulle vi fejre denne store dag. Vi skulle marchere de ca. 6-7 km fra vores landsbyskole Koceni til byen Valmieras stolthed: Lenin monumentet. Der var et monument af Lenin i alle byer i de lande som den store sovjetiske union havde besejret.

Vi skulle være pænt klædt til marchen - i hvide skjorter med mørk nederdel eller bukser og det røde pioner tørklæde smukt bundet om halsen.

Jeg var en af de hurtig voksende børn og var allerede ret tæt på de 180 cm. Mine fødder fulgte med og da mine fire yngste søskende havde første prioritet, var der ikke råd og overskud til mig.

Derfor havde jeg ingen pæne sko at tage på til marchen. I desperation lånte jeg min mors "voksne" sko med 5 cm hæl. De var temmelig stramme at have på og mine fødder kunne lige være i dem.

Men de var de pæneste jeg havde og jeg havde ikke andet valg og desuden var jeg født optimistisk og havde fuld tiltro til at jeg nok skulle klare det.

Men det var en stor fejl at tro det.

Det gjorde meget ondt allerede efter de første kilometer.
Det blev værre og værre.
Det var som vejen til Golgata.
Da vi nåede Leninmonumentet blødte mine vabler i min mors sko.
Men jeg stod der rank og stolt.
Hvis Lenin kunne ofre sit liv for os, så kunne jeg også.
Efter de flere timer lange stående begivenheder ved monumentet kravlede jeg med stor lettelse ind i bussen, der kørte os tilbage til skolen.

Jeg var det lykkeligste menneske i verden, da jeg endelig kunne smide skoene og gå barfodet de sidste 3 km hjemad. Jeg troede på at alle mennesker i verden fortjener det bedste og er værdige til det og hvis jeg kunne gøre en forskel ved at gå den lange vej til "Golgata" så gjorde jeg det gerne.

Men I kan ikke forestille jer hvor glad jeg er over at mine fødder har overlevet det - og jeg ønsker stadig det bedste for alle og at jeg kan fejre 9. maj og andre lignende begivenheder på mine betingelser.

2. Gorbatjov og Perestrojka

I 1989 arbejdede jeg på en cafe i Valmiera, der hed "Arka". Den lå lige ved siden af et stort advokat kontor og på anden side af milicia (politikontoret). Sovjetunionens leder Michail Gorbatjov var i fuld gang med sin "Perestrojka".

Et af hans fokus punkter var folkets store alkohol forbrug. Det ville Gorbatjov sætte en stopper for og derfor blev alkohol rationeret dvs. en voksen fik 2 taloner pr. måned. Det gav ret til at købe 2 flasker vodka.

Det var alt for lidt, syntes befolkningen. Faktisk oplevede vi at der skete noget meget mærkeligt: folk blev som besatte

efter at få fat i alkohol og selv de mennesker, som ikke drak før begyndte på det.

Det var en meget hård tid for os der arbejdede i cafeer og restauranter. For vi havde masser af alkohol her, men det skulle drikkes på stedet. Vi havde altid fulde huse og ikke kun det: vi havde lange køer af hovedsageligt mænd, der ville købe alkohol (for det meste vodka) med hjem, selvom det kostede tre gange så meget som i butikkerne.

Vi måtte ikke sælge alkohol direkte, men vi kunne ikke gøre noget, for vi blev plaget, overtalt og charmeret og til sidst blev det helt almindeligt at sælge alkohol selvom vi ikke måtte.

En dag fik jeg en uforglemmelige oplevelse. Vi havde meget travlt på cafeen med at servicere vore gæster og samtidig havde vi den uendelige kø af personer der ville købe vodka. Jeg var slidt og stresset, da en mand stod der og spurgte efter vodka. Jeg sagde at nu stopper det - jeg havde ikke tid og vi var næsten løbet tør for vodka.

Jeg var 18 år og manden ca 45 år. Og ikke kun det. Han blev helt rød i hovedet og sagde med en stemme, jeg aldrig glemmer: "Ved du hvem jeg er??" "Jeg vil sætte dig i fængsel for ulovligheder. Jeg er 'dit og dat' fra KGB."

Jeg frøs og blev til en statue i løbet af et sekund.

For jeg vidste at manden talte sandt og jeg havde skældt ud på en KGB officer, der var klædt i civil. Jeg blev meget bange og begyndte at undskyldte overfor manden og forklare at vi havde været under stort fysisk og psykisk pres og at jeg ikke kunne mere. Hans vrede aftog og da han fik sin vodka flaske, gik han afsted med ordene om at jeg skulle passe på med hvem jeg talte til.

Det var en stor lærdom for mig - aldrig at dømme mennesker p.g. deres udseende og påklædning.

Og jeg takkede og takkede gud og de højeste kræfter for at

jeg var så heldig at slippe uskadt fra denne situation.

Den anden gang fik jeg en helt anden oplevelse i cafeen.

I cafeen kom der kl. 12 nogle udenlandske lettere (lettiske folk der havde boet i Canada siden anden verdenskrig).

De havde været i advokaternes hus for at ordne nogle sager om ejerskabet til deres ejendomme i Letland.

Det var vist gået fint, de var meget søde og høflige og de ville gerne fejre det med et lille glas cognac.

Nu stod jeg igen midt i en udfordring.

Problemet var den pokkers alkohollov om, at man kun måtte købe alkohol på en cafe efter kl.17 (så man undgik drikkeri i arbejdstiden).

Jeg måtte ikke servere og sælge dem den cognac de ønskede sig. Men de var så søde og høflige, så jeg tænkte at jeg måtte gøre noget.

Jeg hældte cognac i kaffekopperne og serverede det til de fine gæster. De var først meget forbavsede men da jeg forklarede dem, at jeg faktisk lavede noget ulovligt og at de skulle opføre sig som om de drak kaffe, syntes de, at det var enormt morsomt.

De roste mig for min kreativitet, og jeg fik flere dollars i drikkepenge, og en af gæsterne ville gerne introducere mig til hans søn, da han syntes at jeg var så sød og fix.

Der lærte jeg, at det betaler sig at tænke kreativt og gøre andre mennesker glade på trods af at det på det tidspunkt var strafbart.

Gita

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 jytte@helio.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf. 4710 0195 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk letisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Bestyrelsesmedlem	tlf. 6251 2345 mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Peter Fjerring Søndre Allé 6 1.th 2900 2500 Valby Suppleant	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,

embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Tredje Sekretær: Katrīne Ozoliņa

Ambassadør's Sekretær/ Konsulær assistent

Sandra Jurika

House Manager: Kaspars Judzis

Udenrigsministeriets hjemmeside:

www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Per Carlsen

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia

Tlf. +371 67 289 994,

dki@dki.lv, www.dki.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrland-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER

2. august

Sommerfest hos Andreas Åbling Petersen Bredebro tilmelding på 74743117

23. august kl. 11-21 Smag verden

Praghs Boulevard på Amager

Dette arrangement har tidligere heddet Mangfoldighedsdage og Internationale Dage

30. juni - 4. juli

Sommerkursus for kvinder på Rite Højskole i Letland alle kan deltage, tilmelding 40312345

16. juli - 23. juli

Spejderlejr i Elskni i Letland, hvor man er velkommen til at aflægge besøg, ring 40312345

24. oktober kl. 14

Kuks åbning af Heraldikudstilling på Københavns Rådhus.

Udstillingen kan besøges i Rådhusets åbningstider i den følgende uge.

Patriotisk gadekunst af Dainis Rudens